

REGLEMENT HSB-COMPETITIE

Vastgesteld in de Algemene Vergadering van de HSB gehouden op 16 september 2009.

Waar in de artikelen van dit reglement sprake is van "hij", "zijn" of "speler" kan ook "zij", "haar" of "speelster" worden gelezen.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding

Artikel 1 Definities

Artikel 2 Het reglement

Hoofdstuk 2 Deelname

Artikel 3 De competitieleider

Artikel 4 Tijdig opgeven teams en wensen

Hoofdstuk 3 Indeling

Artikel 5 Indeling klassen en groepen

Artikel 6 Samenstelling teams in de klassen van de competitie

Artikel 7 Grondslag sterkte teams

Hoofdstuk 4 Opstelling

Artikel 8 Teamsamenstelling

Artikel 9 Rechten en plichten speler

Artikel 10 Straf bij niet-speelgerechtigdheid

Hoofdstuk 5 Promotie en degradatie

Artikel 11 Bepalen eindstand

Artikel 12 Prijzen

Artikel 13 Promotie

Artikel 14 Degradatie

Artikel 15 Versterkte degradatie en -promotie

Hoofdstuk 6 Het rooster

Artikel 16 Het rooster

Artikel 17 Indeling wedstrijden

Artikel 18 Speeldata: wijzigingen vooraf bekend

Artikel 19 Speeldata: wijziging wegens noodsituatie

Artikel 20 Plaats van de wedstrijd, gezamenlijke slotronde

Artikel 21 Vooruit spelen partij

Hoofdstuk 7 De wedstrijd

Artikel 22 Afwijken van de FIDE-regels

Artikel 23 De wedstrijdleader

Artikel 24 De kleurverdeling

Artikel 25 Bedenktijd per persoon per partij

Artikel 26 Aanvangstijdstip

Artikel 27 Wedstrijd- en bordpunten

Artikel 28 Ingeschreven zijn

Artikel 29 De opstelling van de spelers

Artikel 30 Onvoldoende opkomst

Artikel 31 Bevoegdheden teamleader

Artikel 32 Het wedstrijdformulier

Hoofdstuk 8 Rechtsmiddelen

Artikel 33 De bezwaarprocedure

Artikel 34 De beroepsprocedure

Hoofdstuk 9 Slotbepalingen

Artikel 35 Aanwezigheid reglement en FIDE-regels
Artikel 36 Blinde of slechtziende
Artikel 37 Verplichtingen verenigingen
Artikel 38 Vaststellen hoogte boetes en bedrag

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Artikel 1 Definities

In dit reglement wordt verstaan onder:

- commissie van beroep: commissie van beroep van de HSB
- competitie: de competitie die de HSB organiseert
- competitieleider: de competitieleider van de HSB
- groep: een groepering van teams binnen een klasse
- HSB: de Haagse Schaakbond
- klasse: het niveau waarop de teams ingedeeld worden
- KNSB: de Koninklijke Nederlandse Schaakbond
- partij: een partij tussen twee spelers
- schriftelijk: onder schriftelijk wordt ook verstaan e-mail
- statuten: de statuten van de HSB
- team: een zes- of achtstal bij elkaar horende spelers die door een vereniging zijn ingeschreven in de competitie
- teamleider: de namens de vereniging aangestelde vertegenwoordiger van het team
- vereniging: een bij de HSB aangesloten schaakvereniging of organisatie
- wedstrijd: partijen tussen twee teams.

Artikel 2 Het reglement

Dit reglement geldt voor de competitiewedstrijden die de HSB organiseert voor haar verenigingen.

HOOFDSTUK 2 DEELNAME

Artikel 3 De competitieleider

De algemene leiding van de wedstrijden berust bij de competitieleider. Hij is belast met

- a. de uitvoering en de handhaving van dit reglement en
- b. het beslissen in alle geschillen en onvoorziene gevallen.

Artikel 4 Tijdig opgeven teams en wensen

1. Tot het deelnemen aan de competitiewedstrijden worden toegelaten teams van verenigingen. De verenigingen zijn verplicht jaarlijks voor 1 augustus aan de competitieleider het aantal teams, waarmee zij in het komende verenigingsjaar aan de competitie wensen deel te nemen, op te geven.
2. Tegelijk met het verstrekken van de verlangde gegevens kunnen de verenigingen wensen kenbaar maken.
3. Teams die deelnemen aan de competitiewedstrijden van de KNSB nemen niet deel aan de competitiewedstrijden van de HSB.

HOOFDSTUK 3 INDELING

Artikel 5 Indeling klassen en groepen

1. De wedstrijden worden tussen teams van acht spelers gespeeld met uitzondering van de vierde klasse, waarin met teams van zes spelers gespeeld wordt.
2. De teams worden als volgt naar sterkte in groepen ingedeeld:
  - a. een groep, genaamd promotieklasse;
  - b. twee groepen, genaamd eerste klasse A en B;
  - c. drie groepen, genaamd tweede klasse A, B, en C;
  - d. groepen van de derde en de vierde klasse.

Artikel 6 Samenstelling teams in de klassen van de competitie

1. De groepen van alle klassen bestaan zoveel mogelijk uit acht teams, maar maximaal uit tien teams.
2. Bij het samenstellen van de groepen in eenzelfde klasse wordt gestreefd naar gelijkwaardige speelsterkte van groepen.
3. Teams van een vereniging die in dezelfde klasse spelen, worden zoveel mogelijk in verschillende groepen geplaatst.

Artikel 7 Grondslag sterkte teams

1. Als grondslag voor de sterkte van de teams geldt, ten behoeve van de nieuwe groepsindeling, de eindstand van de competitie van het vorige wedstrijdseizoen, met inachtneming van hetgeen in hoofdstuk 4 ten aanzien van promotie en degradatie is bepaald.
2. Teams die in het vorige wedstrijdseizoen niet aan de competitie hebben deelgenomen, worden ingedeeld in de laagste klasse. De competitieleider kan echter een dergelijk team in bijzondere gevallen in een hogere klasse indelen.
3. Teams die in het vorige wedstrijdseizoen in de competitie van de KNSB hebben gespeeld en daaruit zijn gedegeerd, worden ingedeeld in de promotieklasse.

HOOFDSTUK 4 OPSTELLING

Artikel 8 Teamsamenstelling

1. De verenigingen zenden aan de competitieleider voor de aanvang van de competitie de namen van de spelers van de teams met de daarbij horende KNSB-nummers die aan de HSB- en aan de KNSB-competitie deelnemen. De competitieleider maakt tijdig bekend voor welke datum hij de opstelling moet hebben ontvangen.
2. De speler die overeenkomstig het eerste lid wordt aangemeld is lid van de betrokken vereniging.
3. Een jeugdteam bestaat uit spelers die op 31 december van de lopende competitie nog geen 20 jaar oud zijn. In zo'n team mogen maximaal twee oudere spelers uitkomen.
4. Indien een vereniging tijdens de competitie niet in staat is voldoende jeugdspelers in een jeugdteam op te stellen, kan zij gedurende de eerste drie ronden het jeugdteam in een gewoon team omzetten. Hiervan stelt zij de competitieleider uiterlijk tien dagen voor de vastgestelde wedstrijddatum in kennis. Bij een omzetting na de derde ronde worden twee wedstrijdpunten in mindering gebracht.
5. Een team dat als seniorteam is opgegeven kan na de datum genoemd in de tweede volzin van het eerste lid niet meer in een jeugdteam worden omgezet.
6. Indien een vereniging de verplichting genoemd in het eerste lid niet nakomt, wordt zij per ontbrekend team bestraft met een boete, onverminderd de verplichting alsnog de gevraagde informatie te verstrekken.

Artikel 9 Rechten en plichten speler

1. Hij, die overeenkomstig artikel 8, eerste lid, als speler van een team is aangemeld,
  - a. moet tenminste eenmaal voor het desbetreffende team uitkomen. Op overtreding staat een boete per geval, behoudens door de competitieleider te beoordelen bijzondere omstandigheden.
  - b. mag in het desbetreffende wedstrijdseizoen niet uitkomen voor een lager team.
2. Indien een speler door meer dan één vereniging in deze competitie wordt aangemeld, moet(en) de vereniging(en) waarvoor de betrokken speler niet uitkomt de opstelling van de betrokken speler teniet doen door het desbetreffende team te completeren.
3. Een speler mag meedoen aan een wedstrijd als hij niet meer dan tweemaal heeft gespeeld in een hoger team.
4. Een speler mag uitkomen in een andere regionale bond.
5. Een speler mag invallen in een KNSB-wedstrijd, maar mag niet zijn aangemeld voor een KNSB-team. Het invallen van een speler in een KNSB-team voordat de eerste wedstrijd in de HSB-competitie is gespeeld blijft buiten beschouwing.
6. Een speler mag nadat hij voor een team van een vereniging heeft gespeeld niet meer voor een andere vereniging in deze competitie uitkomen.

Artikel 10 Straf bij niet-speelgerechtigdheid

Indien een speler in strijd met artikel 28, 8 en 9 heeft deelgenomen aan een wedstrijd verklaart de competitieleider de partij voor de speler verloren.

HOOFDSTUK 5 PROMOTIE EN DEGRADATIE

Artikel 11 Bepalen eindstand

1. De eindstand in een groep wordt bepaald door de meeste wedstrijdpunten.
2. Indien het aantal wedstrijdpunten gelijk is, wordt de volgorde bepaald door de meeste bordpunten.
3. Een team dat zich heeft teruggetrokken of is uitgesloten eindigt als laatste in de betreffende groep.
4. Indien aan het einde van de competitie een aantal teams in een groep hetzelfde aantal wedstrijdpunten en hetzelfde aantal bordpunten heeft behaald wordt de volgorde bepaald door het onderlinge resultaat. Als dit ook gelijk is, beslist het onderlinge resultaat aan de eerste zes, respectievelijk vier en twee borden. Als dit geen beslissing brengt wordt er geloot.

Artikel 12 Prijzen

1. Het hoogst geëindigde team in de promotieklasse krijgt de titel "Kampioen van de Haagse Schaakbond ..." (onder toevoeging van het betrokken wedstrijdseizoen).
2. Het hoogst geëindigde team van elke groep ontvangt een aandenken.
3. Het team met het hoogste gemiddelde aan wedstrijd-, respectievelijk bordpunten van alle groepen ontvangt de wisselbeker voor het beste resultaat van de teams.

Artikel 13 Promotie

1. De kampioen van een klasse verwerft het recht op promotie.
2. Indien de HSB een extra promotieplaats heeft verkregen heeft naast de kampioen ook de nummer twee van de promotieklasse het recht tot deelname aan de KNSB-competitie.

Artikel 14 Degradatie

1. Degradatie geschiedt automatisch
2. Naar de naast lagere klasse degraderen:
  - a. het laagst geëindigde team van elke groep;
  - b. het op een na laagst geëindigde team van de promotieklasse en van de groepen van de eerste klasse.
3. Indien een groep uit meer dan acht teams bestaat, degradeert uit de desbetreffende klasse een team meer dan in het tweede lid is voorzien, te weten dat team, dat van de resterende teams in die klasse het laagste gemiddelde aan wedstrijdpunten respectievelijk bordpunten heeft behaald. Deze bepaling is niet van toepassing op de promotieklasse.

Artikel 15 Versterkte degradatie en -promotie

1. Indien bij toepassing van artikel 7, derde lid, blijkt dat de promotieklasse uit meer dan tien teams komt te bestaan, degraderen daaruit zoveel teams als nodig is om op het beoogde aantal te komen.
2. Indien bij de indeling blijkt dat een groep uit minder dan acht teams zou komen te bestaan, wordt die groep door versterkte promotie gecompleteerd tot acht teams.
3. Indien voor de toepassing van het tweede lid twee of meer teams met gelijke gemiddelden aan wedstrijd- en bordpunten in aanmerking komen, wordt een (worden) beslissingswedstrijd(en) gespeeld.

HOOFDSTUK 6 HET ROOSTER

Artikel 16 Het rooster

1. De competitie loopt van september tot en met april.
2. In de groepen wordt een enkelvoudige competitie gespeeld.
3. Indien een groep uit minder dan zes teams bestaat, wordt een dubbelronde competitie gespeeld.

Artikel 17 Indeling wedstrijden

1. De competitieleider stelt het rooster van de te spelen wedstrijden vast.
2. De competitieleider zorgt bij het opstellen van het rooster voor een
  - a. zo redelijk mogelijke afwisseling van uit- en thuiswedstrijden en
  - b. een zo redelijk mogelijke verdeling van de te maken reizen.
3. Indien in een groep meer dan één team van dezelfde vereniging is ingedeeld, vinden de wedstrijden tussen deze teams in de eerste ronde(n) plaats.
4. De competitieleider houdt bij het vaststellen van het rooster met de wensen als bedoeld in artikel 4, tweede lid, zoveel mogelijk rekening.

Artikel 18 Speeldata: wijzigingen vooraf bekend

1. De wedstrijden worden op de vastgestelde data gespeeld.
2. In onderling overleg mogen verenigingen een andere datum vaststellen, mits de competitieleider daarvoor goedkeuring heeft verleend.

Artikel 19 Speeldata: wijziging wegens noodsituatie

1. Een wedstrijd kan slechts wegens bijzondere, zeer dringende redenen - en met goedvinden van de competitieleider - worden uitgesteld.
2. Een verzoek tot uitstel moet, indien zich naar het oordeel van de verzoekende vereniging een reden als bedoeld in het eerste lid voordoet, terstond, doch niet later dan tien dagen voor de vastgestelde wedstrijddatum, schriftelijk bij de competitieleider worden ingediend onder mededeling van het resultaat van het overleg met de tegenpartij.
3. In geval van overmacht - ter beoordeling van de competitieleider - ten gevolge waarvan aan het bepaalde van het tweede lid niet kan worden voldaan, is de verzoekende vereniging verplicht terstond telefonisch contact op te nemen met de tegenpartij en de competitieleider.

4. Indien de competitieleider uitstel toestaat, bepaalt hij zo spoedig mogelijk, onder raadpleging van beide verenigingen, een nieuwe datum en plaats voor de wedstrijd. Hierbij wordt als richtlijn aangehouden dat, behoudens volstrekte onmogelijkheid, de wedstrijd voor de volgende ronde moet worden gespeeld.

Artikel 20 Plaats van de wedstrijd, gezamenlijke slotronde

1. De plaats van de wedstrijd is die van de thuisspelende vereniging.
2. Vóór aanvang van de eerste ronde bepaalt de competitieleider of de laatste ronde in een klasse gezamenlijk zal worden gespeeld. Indien dat het geval is vermeldt hij de datum die daarvoor is gereserveerd. In afwijking van artikel 27 is een ander aanvangstijdstip, te bepalen door de competitieleider, mogelijk. De locatie wordt uiterlijk 1 januari bekend gemaakt.

Artikel 21 Vooruit spelen partij

1. Alle partijen van een wedstrijd worden gelijktijdig gespeeld, met uitzondering van die welke in onderling overleg zijn vooruit gespeeld.
2. Het aantal partijen per wedstrijd dat vooruit gespeeld mag worden bedraagt:
  - bij een achtstal maximaal drie
  - bij een zestal maximaal twee.

HOOFDSTUK 7 DE WEDSTRIJD

Artikel 22 Afwijken van de FIDE-regels

Er wordt gespeeld volgens de FIDE-regels (laatste Nederlandse vertaling), behoudens de volgende uitzonderingen:

- a. anders dan artikel 6.6 regelt, verliest een speler de partij als hij meer dan een uur na het te voren vastgestelde aanvangstijdstip van de zitting aan het schaakbord verschijnt, tenzij de wedstrijdleader anders beslist.
- b. anders dan artikel 8, derde en zevende lid, regelt, zijn de notatieformulieren niet het eigendom van de organisator van de wedstrijd en hoeven de beide notatieformulieren niet te worden ondertekend.
- c. anders dan artikel 8.5 regelt, hoeft de wedstrijdleader of diens assistent niet te noteren indien beide spelers in tijdnood zijn.
- d. anders dan artikel 12, tweede lid, sub b regelt, geldt het volgende:
  1. Het is tijdens de partij toegestaan in het spelersgebied de mobiele telefoon 'op een trilstand' of 'niet hoorbaar' aan te hebben. (N.b. reeds bestaande regel)

Artikel 23 De wedstrijdleader

1. De wedstrijdleader voert de taken uit van de arbiter in de FIDE-regels.
2. De ontvangende vereniging zorgt voor een wedstrijdleader, tenzij de competitieleider vooraf een ander als wedstrijdleader heeft aangewezen.
3. De wedstrijdleader mag niet deelnemen aan de wedstrijd, behalve bij een vereniging die met één team aan de competitie deelneemt.
4. Indien de wedstrijdleader als speler aan de wedstrijd deelneemt, gaan zijn taken als wedstrijdleader voor.

Artikel 24 De kleurverdeling

De spelers van het thuis spelende team hebben aan de oneven genummerde borden de zwarte stukken en aan de even genummerde borden de witte stukken. Deze regel is ook van toepassing bij beslissingswedstrijden.

Artikel 25 Bedenktijd per persoon per partij

1. In de promotieklasse en de eerste klasse bedraagt de speeltijd 1:40 voor ieder van de spelers, met toevoeging van tien seconden voor elke zet.
2. In de overige klassen bedraagt de speeltijd 1.45 uur per persoon per partij.
3. Voor wedstrijden waaraan een jeugdteam deelneemt, bedraagt deze vijftien minuten per persoon per partij minder.

Artikel 26 Aanvangstijdstip

1. Het aanvangstijdstip voor wedstrijden is 19.45 uur.
2. Indien een jeugdteam deelneemt aan de wedstrijd is het aanvangstijdstip 19.30 uur.
3. In onderling overleg kan een ander aanvangstijdstip worden overeengekomen.

4. Op het vastgestelde aanvangstijdstip moet het spelmateriaal opgesteld staan. Indien de klokken op het vastgestelde aanvangstijdstip niet beschikbaar zijn, wordt de hierdoor verloren gegane tijd bij het feitelijke begin in mindering gebracht van de spelers van de thuisclub.

Artikel 27 Wedstrijd- en bordpunten

1. De winnaar van de partij ontvangt één bordpunt, beide spelers ontvangen bij remise een half bordpunt, en de verliezer ontvangt nul bordpunten.
2. Het team met de meeste bordpunten ontvangt twee wedstrijdpunten. Indien beide teams evenveel bordpunten behalen, ontvangt elk team één wedstrijdpunt. Het team met de minste bordpunten ontvangt nul wedstrijdpunten.
3. Van een team dat tijdens de competitie wordt teruggetrokken of uitgesloten, worden de wedstrijden geannuleerd.

Artikel 28 Ingeschreven zijn

Om deel te nemen aan een wedstrijd moet de HSB de speler voorafgaand aan de aangewezen wedstrijd hebben ingeschreven als lid van de vereniging waarvoor hij uitkomt.

Artikel 29 De opstelling van de spelers

1. Een speler mag in een wedstrijd slechts éénmaal voor een team uitkomen.
2. Voor het begin van de wedstrijd overhandigen beide teams de opstelling, voorzien van KNSB-nummers aan de wedstrijdleader.
3. Binnen één uur na het vastgestelde aanvangstijdstip mogen maximaal twee niet-opgekomen spelers worden vervangen. De verstreken bedenktijd wordt niet bijgesteld.

Artikel 30 Onvoldoende opkomst

1. Het aantal spelers waarmee een team binnen één uur na het vastgestelde aanvangsuur minimaal moet opkomen bedraagt:

- bij een achttal vijf
- bij een zestal vier.

Dit aantal verminderd met het aantal vooruitgespeelde partijen.

2. Indien een team niet voldoet aan het gestelde in het eerste lid, wordt het team bestraft met een aftrek van twee wedstrijdpunten. Voorts wordt de vereniging bestraft met een boete.

Artikel 31 Bevoegdheden teamleider

1. Ieder team dient tijdens de wedstrijd te beschikken over een teamleider. Het is toegestaan dat een van de spelers als teamleider optreedt.
2. Een teamleider heeft het recht de spelers van zijn team te adviseren een remiseaanbod te doen of aan te nemen, dan wel een partij op te geven. Hij dient zich uitsluitend tot korte informatie te beperken, alleen op basis van de omstandigheden die betrekking hebben op de wedstrijd. Hij mag een speler adviseren "bied remise aan", of "geef de partij op". Als hem bijv. door een speler wordt gevraagd of hij remise mag aannemen, moet de teamleider antwoorden met "ja", "neen" of de beslissing aan de speler zelf overlaten.
3. De teamleider dient zich te onthouden van elke bemoeienis gedurende de partij. Hij mag geen speler inlichtingen geven over de positie op het schaakbord.
4. Ofschoon er in een teamwedstrijd een zekere mate van loyaliteit t.o.v. het team is, die uitgaat boven de eigen partij, is een schaakpartij in principe een wedstrijd tussen twee spelers. Om die reden moet een speler de uiteindelijke zeggenschap hebben over het verloop van zijn eigen partij. Hoewel het advies van de teamleider voor de speler zwaar dient te wegen is de speler niet verplicht de raad op te volgen. Evenzo kan de teamleider niet namens een speler handelen over de partij zonder voorkennis en toestemming van deze speler.

Artikel 32 Het wedstrijdformulier

1. Op het wedstrijdformulier wordt de gedetailleerde uitslag vermeld. Het wedstrijdformulier wordt ondertekend door de wedstrijdleader en de beide teamleiders.
2. Indien een of meer spelers niet zijn opgekomen, wordt op het wedstrijdformulier "niet opgekomen" (n.o.) vermeld.
3. Er wordt een kopie aan de bezoekende vereniging verstrekt.
4. Uiterlijk 24 uur na het beëindigen van de wedstrijd plaatst de thuisspelende vereniging het wedstrijdresultaat op de HSB-site.
5. Na afloop van de wedstrijd verzendt de thuisspelende vereniging het wedstrijdformulier aan de competitieleider, zodat deze het uiterlijk drie werkdagen na de wedstrijd in zijn bezit heeft. Het verzenden kan per post of per e-mail (door middel van het scannen van het wedstrijdformulier).

HOOFDSTUK 8 RECHTSMIDDELEN

Artikel 33 De bezwaarprocedure

1. Indien een teamleider zich niet kan verenigen met een beslissing van de wedstrijdleider, kan hij daartegen bezwaar aantekenen bij de competitieleider.
2. Indien bezwaar wordt aangetekend moet de teamleider op het wedstrijdformulier vermelden: onder bezwaar. Daarna geeft de betrokken vereniging binnen zeven dagen na de wedstrijd een schriftelijke toelichting aan de competitieleider. Een kopie daarvan zendt zij tegelijkertijd aan de tegenpartij.
3. De tegenpartij heeft gedurende zeven dagen na ontvangst van het in het vierde lid bedoelde schrijven gelegenheid een schriftelijke uiteenzetting aan de competitieleider te verstrekken, eveneens onder toezending van een kopie daarvan aan de andere partij.
4. De competitieleider neemt zo spoedig mogelijk na het verstrijken van de termijn genoemd in het derde lid een beslissing. Indien hij alvorens te beslissen nog nadere toelichting behoeft, kan hij die schriftelijk bij een of beide partijen inwinnen.

Artikel 34 De beroepsprocedure

1. Tegen iedere beslissing van de competitieleider kunnen de belanghebbende verenigingen beroep aantekenen bij de commissie van beroep.
2. Het beroepschrift moet binnen zeven dagen na ontvangst van de schriftelijke beslissing van de competitieleider worden ingediend bij de commissie van beroep.
3. Het beroepschrift moet vergezeld gaan van een bedrag waarvan de hoogte door de algemene ledenvergadering wordt vastgesteld. Dit bedrag wordt terugbetaald indien het beroep gegrond wordt verklaard. Indien het beroep niet gegrond wordt verklaard beslist de commissie van beroep of het bedrag geheel of gedeeltelijk of niet wordt terugbetaald.
4. Kopieën van het beroepschrift moeten gelijktijdig worden gezonden aan de competitieleider en aan de betrokken verenigingen.
5. Een beslissing van de commissie van beroep is bindend.

HOOFDSTUK 9 SLOTBEPALINGEN

Artikel 35 Aanwezigheid reglement en FIDE-regels

De ontvangende vereniging zorgt voor de aanwezigheid van de meest recente versies van:

- a. dit reglement;
- b. de FIDE-regels in de Nederlandse vertaling.

Artikel 36 Blinde of slechtiende

1. Het tempo voor een blinde of zeer slecht ziende speler die gebruik moet maken van speciale hulpmiddelen om het schaakspel te spelen, is bij seniorwedstrijden 40 zetten in 1 uur en 45 minuten en bij jeugdwedstrijden 35 zetten in 1 uur en 30 minuten.
2. Indien de partij niet binnen de vastgestelde tijd beëindigd is, wordt de partij afgebroken en op een andere dag (binnen vijftien dagen) uitgespeeld, waarbij het speeltempo hetzelfde is als in de eerste zitting. De spelers maken een afspraak over de datum en plaats waar gespeeld wordt; dit moet aangegeven worden op het wedstrijdformulier.
3. Indien men hierover geen overeenstemming bereikt dan beslist de competitieleider waar en wanneer er wordt gespeeld.

Artikel 37 Verplichtingen verenigingen

De verenigingen zijn verplicht datgene te doen of na te laten dat voor de naleving van dit reglement noodzakelijk is. Zij geven de competitieleider alle medewerking en verstrekken hem inlichtingen die hij voor de uitoefening van zijn functie nodig heeft.

Artikel 38 Vaststellen hoogte boetes en bedrag

1. Indien niet wordt voldaan aan een verplichting uit dit reglement onverlet de andere op te leggen sancties, staat daarop een boete.
2. De hoogte van de boetes alsmede die van het bedrag voor een in te stellen beroep bij de commissie van beroep wordt ieder jaar door de algemene vergadering vastgesteld.

Aldus vastgesteld in de Algemene Vergadering van de HSB gehouden op 16 september 2009.